

A Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján hozott H-FH-I-228/2014. számú határozata az ABAÚJ Takarékszövetkezet számára

Az **ABAÚJ Takarékszövetkezetnél** (székhelye: 3848 Forró, Fő u. 58, továbbiakban: Takarékszövetkezet/pénzügyi szervezet) **hivatalból folytatott fogyasztóvédelmi vizsgálat** megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (telephelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., a továbbiakban: MNB) Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom:

I. Az MNB a Takarékszövetkezetnek — a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt — **felhívja a vonatkozó jogszabályi rendelkezés mindenkor betartására.**

I/A. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértésével a fogyasztókkal szemben **a jogsértő állapot megszüntetéséig felszámított díjak összegét a jogsértéssel érintett valamennyi fogyasztó számára térítse vissza.**

Határidő: 2014. szeptember 30.

I/B. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy az I/A. pontban foglaltak végrehajtására tett intézkedéseiről az alábbiak szerinti adatok közlésével, a következő határidő szerint **tájékoztassa az MNB-t:**

- a) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók megjelölése, a fogyasztók nevét tartalmazó név szerinti lista benyújtásával,
- b) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetések fogyasztónkénti meghatározása, azt tartalmazó tételes kimutatással,
- c) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók számának és a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetéseknek az összegzésével,
- d) nyilatkozat a fogyasztók részére történő visszatérítés végrehajtásáról.

Határidő: 2014. október 15.

II. Az MNB a Takarékszövetkezetnek — a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díj számítási módjának a fogyasztó számára hátrányos, egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt — **a határozat kézhezvételének napjával megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását.**

II/A. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díj számítási módjának a fogyasztó számára hátrányos, egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértésével **a fogyasztókkal szemben a jogsértő állapot megszüntetéséig felszámított díjak összegét a jogsértéssel érintett valamennyi fogyasztó számára térítse vissza.**

Határidő: 2014. szeptember 30.

II/B. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a II/A. pontban foglaltak végrehajtására tett intézkedéseiről az alábbiak szerinti adatok közlésével, a következő határidő szerint **tájékoztassa az MNB-t**:

- a) a jogszerűtlenül felszámított díjakkal érintett fogyasztók megjelölése, a fogyasztók nevét tartalmazó név szerinti lista benyújtásával,
- b) a jogszerűtlenül felszámított díjakból származó többletbecsülések fogyasztónkénti meghatározása, azt tartalmazó tételes kimutatással,
- c) a jogszerűtlenül felszámított díjakkal érintett fogyasztók számának és a jogszerűtlenül felszámított díjakból származó többletbecsüléseknek az összegzésével,
- d) nyilatkozat a fogyasztók részére történő visszatérítés végrehajtásáról.

Határidő: 2014. október 15.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – az MNB-nél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A bíróság a közigazgatási pert tárgyaláson kívül bírálja el, azonban a felek bármelyikének kérelmére tárgyalást tart. A tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

(...)

I. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉS ÚJ DÍJ BEVEZETÉSÉVEL TÖRTÉNŐ EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

I.1. Jogszabályi környezet

A hitelintézetéről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarországon területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „*pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:*

- a) *betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;*
- b) *hitel és pénzkölcsön nyújtása;*
- c) *pénzügyi lízing;*
- d) *pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;*
- e) *elektronikus pénz kibocsátása;*
- f) *olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;*
- g) *kezeség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;*
- h) *valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;*
- i) *pénzügyi szolgáltatás közvetítése;*
- j) *letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;*
- k) *hitel referencia szolgáltatás.*

A Hpt. – 2013. december 31-ig hatályos – 210. § (2), (11) és (12) bekezdése az alábbiakat rögzíti:

„A pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.”

„A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára - külön pontban - egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő - az ügyfél számára kedvezőtlen - módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.”

„Szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,*
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,*
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,*
- f) a készpénzáttutalás,*
- g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”*

A Pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló törvény (továbbiakban: Pft.) 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ...”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 23. § (1) bekezdése szerint:

„23. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató a keretszerződésen alapuló fizetési megbízás alapján a fizető fél számlájának megterhelését követően, vagy ha a fizető fél a fizetést nem a fizetési számlán keresztül bonyolítja, a fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

(...)

- c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,*

(...)”

A Pft. 32. § (1) bekezdés c) pontja szerint:

„32. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az egyszeri fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

(...)

- c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,”*

I.2. A vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

A fentiek alapján Az MNB álláspontja szerint a „díjmentes”, „ingyenes”, „0 forint” megnevezésű szolgáltatás, akár fix összeggel, akár százalékosan, akár ezek kumulációjával történő fizetendővé tétele mind fogyasztói, mind szolgáltatói szempontból egy új díj bevezetésének számít, így az MNB **a fogyasztóvédelmi vizsgálat lefolytatása során megállapította, hogy a Takarékszövetkezet, a belföldi és külföldi bankkártyás vásárlások esetében, az új díjak bevezetésével megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdésének első mondatában foglaltakat.**

II. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSBEN FOGLALT DÍJ EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A SZÁMÍTÁSI MÓD MEGVÁLTOZTATÁSÁRA

II.1. Jogszabályi környezet

A Hpt. vizsgálati időszakban hatályos rendelkezései:

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja, valamint az új Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése, valamint az új Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „*pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:*

- a) *betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;*
- b) *hitel és pénzkölcsön nyújtása;*
- c) *pénzügyi lízing;*
- d) *pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;*
- e) *elektronikus pénz kibocsátása;*
- f) *olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;*
- g) *kezeség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;*
- h) *valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;*
- i) *pénzügyi szolgáltatás közvetítése;*
- j) *letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;*
- k) *hitel referencia szolgáltatás.*

A Hpt. 210. § (11) és (12) bekezdése, valamint az új Hpt. 279. § (13) és (14) bekezdése szerint:

„A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára - külön pontban - egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő - az ügyfél számára kedvezőtlen - módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.”

„Szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete, valamint az új Hpt. 6. §-a szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) *a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- b) *a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- c) *a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,*

d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,
e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,
f) a készpénzátutalás,
g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között."

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ..."

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ..."

A Pft. 8. §-a szerint:

8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.
(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.
(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.

A Pft. 15. §-a szerint:

*„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.
(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására."*

II.2. A vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

A fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a „Bejelentett készpénz felvétel elmaradása” elnevezésű díj esetében az egyoldalú szerződésmódosítást (díjemelést) a díj számítási módjának hátrányos megváltoztatásával hajtotta végre, és ezzel megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdésének második mondatában foglaltakat.

A határozatot az MNB a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, az MNB tv. 39. § (1) bekezdése a)-s) pontjaiban biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A késedelmi pótlék MNB általi felszámításának lehetőségét a Ket. 132. §-a biztosítja.

A közigazgatási végrehajtás szabályainak a MNB által kiszabott bírság kapcsán való alkalmazási lehetősége az MNB tv. 46. § (1) bekezdésén, valamint a Ket. 126. § (1) bekezdésének a) pontján alapul.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás az MNB törvény 55. § (1) bekezdésén, valamint a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein és 330. § (2) bekezdésén alapul.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és a 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2014. július 23.

**Freisleben Vilmos s.k.,
az MNB igazgatója**